

Sajam zdravlja, zdravo urbano planiranje i Vinkovci – grad pristupačnosti

Dr. Mladen Karlič gradonačelnik je Vinkovaca, grada koji upravo bilježi 7.500 godina svoga postojanja, a od ratnih ga zbivanja prije petnaestak godina prati i naziv "vrata Hrvatske". Vinkovci su danas grad s više od 36.000 stanovnika, od kojih je preko 12.500 zaposlenih.

Rođen je 3. rujna 1962. godine u Vinkovcima. Diplomirao je 1988. godine na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, 1996. godine specijalizirao internu medicinu, a završio je i poslijediplomski studij iz područja nefrologije. Od 1990. do 1992. godine bio je pomoćnik direktora Medicinskog centra Vinkovci i šef hitne službe, 1991. i 1992. bio je član Štaba civilne zaštite za PMP, a od 1992. godine načelnik Sanitetske službe 109. brigade HV. Ima počasni čin satnika. Od 1994. do 1997. godine član je Gradskog poglavarstva, a od svibnja 1997. godine do danas gradonačelnik Vinkovaca, sad već u trećem mandatu. Predsjednik je Odbora za rad, zdravstvo i socijalnu politiku Županijske skupštine Vukovarsko-srijemske županije. Učlanjen u HDZ od travnja 1990. godine, član je Glavnog odbora HDZ-a. Nositelj je Spomenice domovinske zahvalnosti, Reda hrvatskog pletera i Reda hrvatskog trolista. Oženjen je i otac dvoje djece. U Vinkovcima stanuje u ulici lijepa imena, Ružinoj.

– Za dva-tri mjeseca navršava se desetljeće Vašega vođenja Vinkovaca. Kakve promjene uočavate u svome gradu, kao građanin i kao gradonačelnik?

Dr. Mladen Karlič, gradonačelnik Vinkovaca

Svakodneva je Vinkovaca još uvijek dobrim dijelom obilježena ratnim zbivanjima. Mi smo imali 350 poginulih i 760 teško ranjenih sugrađana, čak je četvrtina površine grada bila minirana 1992. godine, mnogo je građana s PTSP-ijem, doživjeli smo velika ratna razaranja, od posve uništene gradske knjižnice u kojoj je izgorjelo 85.000 knjiga, preko 11.000 uništenih ili teško oštećenih stambenih objekata, uništene infrastrukturu,

re, dva gradska kina i kazališta, a u periodu poslije rata suočili smo se i s velikom stopom nezaposlenosti, gospodarskom krizom, padom životnog standarda i narušenim mentalnim zdravljem brojnih pojedinaca, ali na neki način i zajednice u cjelini. Jedna je od ratnih posljedica bila i pojačana delinkvencija kod mladog naraštaja, veliki broj osoba s invaliditetom nastalim kao posljedica ranjavanja ili stradavanja u ratu, potreba njihova zbrinjavanja i trajnih oblika financijske pomoći. Rješavanje svih tih i drugih problema započelo je još ratno Poglavarstvo s gradonačelnikom dr. Švageljkom, a mi smo nastavili i moram reći da smo ponosni na niz rezultata koji su postignuti. Danas je većini gradskih domaćinstava osiguran priključak na vodovod i kanalizaciju, te na gradski plin, sanirana je infrastruktura, obnovljen niz objekata, sagrađena tvornica vode, odnosno Distributivni centar za pročišćavanje i obradu vode, izgrađena je južna obilaznica čime je rasterećen promet u gradskom središtu, centar Mala Terezija za dnevni boravak i rehabilitaciju osoba s invaliditetom. Vrlo smo uspješni u rehabilitaciji osoba oboljelih od PTSP-ija, pa čak postoji i tzv. "Vinkovački model" koji se pokazao veoma djelotvorim, a jedan je od dokaza i činjenica da na našem području gotovo i nije bilo zabilježenih slučajeva samoubojstava hrvatskih branitelja. Danas je programom rehabilitacije obuhvaćeno oko 600 branitelja. Pri obnovi grada, ali i izgradnji novih objekata i sanira-

ne, nakon punih dvadeset godina, usvojili novi prostorni i generalni urbanistički plan, kao temelj budućeg razvitka grada, a završen je i projekt izgradnje nove kapitalne infrastrukture. Prvi su se učinci već osjetili na bitnom povećanju gradskoga proračuna protekle godine, a sigurni smo da će se ove godine osjetiti još i više.

Zahvaljujući novom GUP-u potaknuta je serija investicija u gradu, a stvaranje poduzetničke zone, koja otvara mogućnost zapošljavanja od 250 do 300 ljudi svakako je snažan poticaj daljem gospodarskom razvitku. Moram napomenuti da smo poslije rata imali oko šest tisuća nezaposlenih, a danas ih je oko tisuću i pol, što isto tako svjedoči o oporavku i jačanju privredne snage grada.

– Koji su bili razlozi pristupanja Vinkovaca projektu Zdravi grad i kako ocjenjujete postignute rezultate? Jesu li ispunjena očekivanja?

Vinkovci su se uključili u projekt Zdravi grad ratne 1991. godine, a formalizirali smo članstvo u Hrvatskoj mreži zdravih gradova 19. rujna 2000. godine. Grad je usvojio Deklaraciju o zdravlju i prihvatio temeljne postavke projekta. Mislim da se u tom trenutku i kasnije očekivao i neki oblik financijske pomoći i suradnje, no brzo smo shvatili da se prije svega od nas samih očekuju kvalitetni pomaci i promjena načina razmišljanja. Projekt "Vinkovci – Zdravi grad" je trajan i svi njegovi projekti su dugoročni i dugotrajni, s ciljem stvaranja zdravoga grada za zdravi život njegovih građana, od pomoći njege u kući starim i nemoćnim osobama, preko skrbi o napuštenoj djeci u Domu Sveta Ana, prevenciji ovisnosti, sufinanciranju javnoga prijevoza do poticanja rada nevladinih udruga. Važno je reći da su sami građani dobro informirani o postojanju projekta i njihovih

nju prometne infrastrukture vodimo računa o uklanjanju arhitektonsko-urbanističkih barijera, pa mislim da s pravom Vinkovce možemo nazvati gradom pristupačnosti.

– Vrijedi napomenuti da je Grad Vinkovci, odnosno projekt "Vinkovci – Zdravi grad", u suradnji s Hrvatskom mrežom zdravih gradova, izdao knjigu Huga Bartona i Catherine Tsourou Zdravo urbano planiranje?

Da, veoma smo ponosni na to. Knjigu, priručnik Svjetske zdravstvene organizacije o planiranju za ljude prevela je gospođa Mandica Sanković, dipl. ing. arh., uz čije se ime već godinama veže najveći dio aktivnosti projekta "Vinkovci – Zdravi grad". Knjiga je objavljena 2004. godine, a predstavlja nezaobilazni priručnik za sve koji se ozbiljno žele baviti urbanim planiranjem prilagođenim konceptu Zdravoga grada. Smatram izuzetno važnom i činjenicu da smo prošle godi-

raznolikih sadržaja i da su zadovoljni činjenicom da su Vinkovci Zdravi grad.

– Poslije Zagreba i Osijeka, Vinkovci su se prihvatili organiziranja Sajma zdravlja i čini se odlučili da se taj susret članova Hrvatske mreže zdravih gradova trajno zadrži u Vinkovcima?

Sajam zdravlja je bio veliki organizacijski i financijski izazov za projekt "Vinkovci – Zdravi grad" i za Poglavarstvo, ali mislim da smo ga uspješno izvršili i da je Sajam zdravlja u Vinkovcima zaista postao vrijedna i važna manifestacija, iako se meni čini da još uvijek ima mjesta za poboljšanje kvalitete i proširenje sadržaja. Bilo bi dobro da na Sajmu zdravlja svake godine budu predstavljene sve Zdrave županije i Zdravi gradovi, ako treba i o trošku Vinkovaca, kao gradodomaćina, kako bi prezentirali svoje najbolje projekte. Uz prezentaciju proizvoda i usluga koji se s pravom smatraju prilagođenima postavkama projekta "Zdravi grad", Sajam zdravlja bi morao biti mjesto na kojem se međusobno informiramo o projektima i učimo jedni od drugih.

– Jesu li hrvatske političke stranke prepoznale značaj i ulogu, pa i predizborni potencijal ulaganja u zdravlje, a u tome kontekstu i značaj projekta "Zdravi grad"?

Ja mislim da nisu, ili bar da nisu dovoljno. Možda je to zbog političkih procesa kroz koje smo prolazili u proteklih petnaestak godina, borbe za osamostaljenje i velikih nacionalnih tema kojima smo se bavili, ali ja mislim da će vrijeme u kojem će zdravlje građana i zajednice i putovi ka ostvarivanju toga cilja biti prepoznati kao dominantne teme, uz podizanje životnog standarda i razvoj civilnog društva, tek doći. Projekt "Zdravi grad" predstavlja značajan poticaj općeg razvoja, unapređenja zdravog načina života, zaštite čovjekove okoline i drugih procesa kojima unapređujemo kvalitetu

života pojedinca i zajednice. Vjerujem kako će ta spoznaja ubuduće biti sve prisutnija i u programima i ciljevima naših političkih stranaka.

– Među vrijednim projektima u okviru projekta "Vinkovci – Zdravi grad" je i Škola demokracije – Vijeće mladih Grada Vinkovaca?

Da, moram naglasiti da su projekti koje predlažu mladi kroz svoje udruge i klubove, a posebno kroz Vijeće mladih, stekli zavidnu reputaciju, jer se često radi o vrlo zrelim prijedlozima usmjerenim ka poboljšanju kvalitete života mladih, ali i zajednice u cjelini. Dio tih prijedloga i inicijativa dolazi i sa stranica njihovoga glasila "Vinkovački Orion", čije se izdavanje, baš kao i realizacija prihvaćenih prijedloga mladih i rad njihovih klubova financira sa posebne stavke u gradskom proračunu. Vinkovci su i grad uključen

u projekt UNICEF-a "Gradonačelnici prijatelji djece" jer vodimo brigu i o najmlađima.

– Uskoro se očekuju i novi pomaci, novi sadržaji u kulturnoj i turističkoj ponudi Vinkovaca?

Eto, jedna grupa mladih građana odlučila je pokrenuti manifestaciju koja se zove Festival rock filma, pa će prvi takav biti održan u Vinkovcima u ožujku ove godine. A prvi vikend u veljači proveli smo u Opatiji, gdje je održana prezentacija turističke ponude i mogućnosti Vinkovaca. Sve to doprinosi boljitku grada i njegovih stanovnika, čini nas sretnijima, zadovoljnijima, sigurnijima i zdravijima. I sve je to dio projekta "Vinkovci – Zdravi grad".

Duško Popović
popovicdj@yahoo.com

